

IV, 3

humanisties blad voor jonge mensen

inhoud

SEKS, ELS PEEKEL
AMNESTY INTERNATIONAL
VRIJHEID! WAT IS DAT? - ED PLIEGER
KWADE TROUW VAN PERSBUREAU TAS - CASPER
VOGEL
ZOMERKAMPEN
CONTACT - GERRIT PELKMAN
SCHIJN-EMANCIPATIE - ELS PEEKEL
ZOMAAR EEN MENING VAN IEMAND DIE ER OOK
NIET GEWEEST IS - HANS VAN WEELY

4e jaargang nr. 3 - 1970
redactie- en administratieadres: postbus 2332
postgiro: 1382777, utrecht
abonnementsprijs: f 7,25
losse nummers: f 1,—
advertentietarief op aanvraag

redactie en medewerkers:
wim van duy1, betty gerritsen, lex hegt, els peekel,
hans nootenboom, frank tas, harry wilhelm.
grafiese verzorging en illustratie: marie reehorst.
druk: j. & d. v. d. horst, utrecht.

„SEKS”, het onderwerp van deze tijd! Hier nuchter en informatief gebracht door deskundigen”.

Zo luidt de meer uitgebreide titel van een uitgave van het H.V. Wie dit boek in handen krijgt, kijkt natuurlijk eerst naar de plaatjes. In het begin van dit boekje vind je al snel enkele vervelende foto's van verliefde stelletjes. Midden in het boek foto's van voorbehoedsmiddelen en achteraan foto's van sex-bedrijvende mensen uitgebeeld door kunstenaars uit het verleden. Vervolgens vraag je je af, waarom het H.V. ook nog eens een boekje over sex moest uitgeven. In het voorwoord zegt Lips hierover dat hij met het samenstellen van dit boekje informatie wil verschaffen over die problemen op het terrein van de sex, waarvan hij (hoofdraadsman Humanistische Geestelijke Verzorging) weet, dat ze de belangstelling hebben van een belangrijk aantal jongeren, waaronder met name veel militairen. Een aantal artsen heeft geschreven over b.v. voorbehoedsmiddelen, zelfbevrediging, homosexualiteit, abortus, pornografie, prostitutie.

Er komt uit deze artikelen niet zo goed naar voren wat die jongeren nu precies willen weten. Je vindt in dit boekje wel veel antwoorden, maar je vraagt je hier en daar af of het wel antwoorden op gestelde vragen zijn. Het is natuurlijk nuttig te weten hoe je diverse voorbehoedsmiddelen moet gebruiken. De pil lijkt, als je het zo leest, erg ideaal, maar je moet als meisje wel lang genoeg van tevoren weten dat je gemeenschap zal hebben. Wie kan dat tijdstip bepalen? Het gevolg is dat veel meisjes zwanger worden terwijl ze heel goed van het bestaan van de pil afweten. Over de problemen van sex en militaire dienst zijn achter in het boekje twee artikelen gewijd. Je vindt er het volgende advies:

citaat:

Maar men moet bedenken, dat men ook geen verbindingen moet aangaan — al is het maar tijdelijk — wanneer deze verbinding alleen maar moet dienen om gestuwde sexualiteit en hartstocht af te reageren: Daarvoor beschikt de mens immers ook over andere mogelijkheden! Nog maar al te vaak wordt de jonge mens gekweld door angsten en onnodige schuldgevoelens wanneer hij door zelfbevrediging spanningen tracht af te reageren.

einde citaat.

Al of niet met angst, maar waar doe je dat in een kazerne? Voor wie nog niet weet wat hij wel en niet moet doen, volgen hier nog enkele citaten uit dit boekje: (wel uit hun verband gerukt)

„Bovendien beperkt zich dit contact niet uitsluitend tot een lichamelijk contact, maar het BEHOORT vergezeld te gaan van psychische componenten, zoals het respect en het gevoel voor een ander”.

„Vooral de houding van het meisje is hierbij belangrijk. Ze moet voor al niet denken, dat ze alleen blijft meetellen als ze gewillig is”.

„Als je nog onvolwassen bent en je oordeel nog niet door voldoende ervaring wordt gesteund, is het beter niet alles op één kaart te zetten, maar de eigen ontplooiing te bevorderen door serieus contact met verscheidene en verschillend gearde medemensen”.

Het artikel van Dupuis (waaruit de laatste twee citaten zijn) staat vol van dit soort wijsheden. De rest van het boekje geeft gelukkig meer wetenschappelijk gefundeerde informatie. Voor wie over de eerdergenoemde onderwerpen meer wil weten (de meeste zaken zijn ook in andere boeken en tijdschriften te vinden) is het een erg aardig boekje. Wie meer over de techniek van het seksuele leven wil weten, blijft aangewezen op de nogal prijzige bekende standaardwerken en de praktijk.

amnesty international voert actie

Binnenkort is het vijftienvijftig jaar geleden dat Nederland werd bevrijd. De bevrijdingsfeesten zullen volgens een verklaring van de minister-president in het teken staan van de leuze „Vrijheid, ook voor de ander”. Dit om de jonge generatie ervan te doordringen, dat tolerantie de basis van de democratie is.

De leuze is echter ook zó op te vatten: vrijheid, ook voor hen, die wegens hun overtuiging gevangen zitten.

Amnesty International werkt sedert 1961 in 700 groepen voor de vrijlating van ongeveer 2000 gevangenen. Ze schrijven brieven aan regeringsautoriteiten en sturen in nood verkerende gezinnen van gevangenen hulp. Er wordt niet gekeken naar de politieke of godsdienstige richting van de gevangenen. Er worden acties gevoerd voor de gevangenen in communistische landen, in Westerse landen en in landen van de Derde Wereld.

Juist deze politieke onpartijdigheid maakt, dat Amnesty International in veel landen nog een zekere entree heeft, zij het dat de autoriteiten de aandacht van Amnesty zachtgezegd onprettig vinden.

Tot eind 1969 zijn ruim 2200 van de 6000 geadopteerde gevangenen vrijgekomen.

Amnesty International wil omstreeks mei a.s. een actie voeren om er de aandacht op te vestigen, dat nog duizenden schuldloos gevangen zitten.

Het motto van deze actie is: BETER U VOOR HEN, DAN ZIJ VOOR U (waarmee we willen zeggen: wees toch blij, dat wij aan het werk mogen gaan voor de vrijlating van deze gevangenen, en dat zij ons niet hoeven te bevrijden zoals in 1945!).

De volgende activiteiten zullen plaatsvinden: In de kerken zullen de mensen op de actie geattendeerd worden — pers, radio en t.v. hebben reeds interesse getoond; enkele hebben Amnesty al zendtijd in programma's toegezegd — er wordt een grammofoonplaat gemaakt voor Amnesty, die o.a. in kraampjes op straat ten gehore gebracht en verkocht zal worden — de verklaring van de rechten van de mens, waarop het werk van Amnesty International is gebaseerd, zal gedrukt en hopelijk goed verkocht worden, evenals een brochure over het werk van Amnesty International — op vele plaatsen in het land zal gelegenheid zijn een gevangene een groet te zenden (o.m. via kerken en kraampjes op straat); het belang hiervan moet niet onderschat worden: een gevangene weet dan, dat hij niet vergeten wordt — het plaatsen van collectebussen op belangrijke punten.

Vooral voor dit laatste roepen wij ieders hulp in.

De collectebussen zullen vervaardigd worden van lege HACKS-blikken, die gratis verkrijgbaar zijn bij drogisten en apotheken.

Wilt U ons en de vele gevangenen a.u.b. helpen door tot uiterlijk begin maart a.s. zoveel mogelijk (± 3000) van deze lege blikken op te halen?

Graag een briefkaartje naar onderstaand adres of een telefoontje naar 736869 in Amsterdam en wij zorgen dat ze gehaald worden, zodat met de verwerking tot collectebussen begonnen kan worden.

Iedere belangstellende kan mee doen. Meldt u bij Amnesty International, p/a Prins Hendriklaan 21, AMSTERDAM.

vrijheid! wat is dat?

ED PLIEGER

Een aktueel tema. 25 jaar na de tweede wereldoorlog. Onze maatschappij maakt een redelijk tolerante indruk, niet waar?

Toch zijn er veel rechten en vrijheden die onvoldoende gerespekteerd worden. Mensen, die streven naar uitbreiding van de rechten en zij die willen leven naar andere dan de gevestigde normen hoeven al helemaal niet te rekenen op de simpatie van de autoriteiten.

Binnen de Nederlandse situatie zijn er momenteel vele groepen die zich met aspecten van vrijheid bezig houden. Helaas vaak erg ongekoördineerd en soms zelfs vijandig ten opzichte van elkaar. Altijd handig voor de gevestigde orde! Die hoeven zich daar dan ook niet verder druk over te maken.

Eén van die organisaties is UVRIJ. Wat kan zo'n organisatie nu uitrichten?

Natuurlijk kun je als kleine pressiegroep niet verwachten dat je in één keer allerlei misstanden opheft. Je kunt proberen een bijdrage te leveren aan het bevorderen van een toleranter klimaat.

Weet jij wat je rechten zijn als je gearresteerd wordt?

Natuurlijk, dat hoef je niet te weten, want jij als oppassend burger . . . niet waar? . . .

Maar toch je kunt nooit weten:

- De politie mag b.v. niet vorderen dat je meegaat naar het politiebureau tenzij ze je formeel gearresteerd hebben.
- De politie mag ook niet vorderen, dat je op vragen antwoordt, ook niet bij je arrestatie of verhoor.
- De politie mag je niet op straat foujjeren of vorderen dat je identiteitspapieren of andere eigendommen toont (behalve je rij- en kentekenbewijs).
- De politie mag ook niet vorderen dat tegen je wil vingerafdrukken of foto's van je worden genomen.

Als je het helemaal wilt weten, moet je het arrestatiekaartje maar aanvragen: UVRIJ - Prinsengracht 462 - Amsterdam.

Trouwens er is ook niets op tegen, dat mensen op de dam slapen! Maar wat wordt er aan opvang gedaan als

het deze zomer regent?

Vorig jaar waren er zo'n 25.000 damslapers, maar dit jaar zullen het er echt wel meer zijn. Pressie uitoefenen op de gemeenteraad is ook een vorm om vrijheidsrechten te handhaven. AMSTERDAM - KABOUTERSTAD!
Stem Roel van Duyn!

Waarom zou je je eigenlijk opstellen achter aktie '70 - je weet wel die aktie die de lege kantoorpanden in de binnenstad van Amsterdam wil inrichten voor kollektieve bewoning (kommunes, kombinaties van ongehuwde moeders met kresjes, alleenstaanden)?

Ja, waarom eigenlijk? Wat zullen we ons eigenlijk druk maken. Het gaat toch allemaal goed.

We hebben veel meer te vreten dan ooit tevoren, we hebben het nog nooit zo goed gehad. Of niet soms?

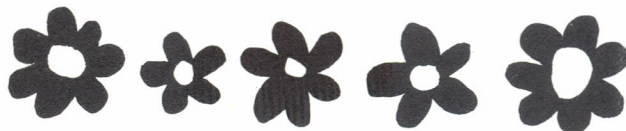
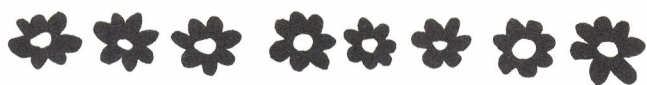
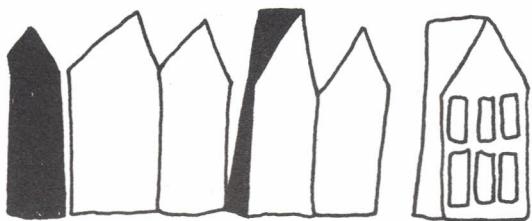
Tipies toch eigenlijk, dat het allemaal niet betekent dat we ons gelukkiger, tevredener voelen. Integendeel het gebruik van pillen en poeiertjes, van kalmerende EN stimulerende middelen neemt steeds meer toe. Algemene onlustgevoelens en het niet meer zien nemen toe, maar het gaat wel allemaal goed . . .

Waarom doen we als humanisten niets met deze gegevens? Zou het geen taak voor het humanisme moeten zijn, deze zaak verder uit te spitten en die vage onlustgevoelens helder te maken en wegen aan te geven wat je als individu daarmee kunt doen.

Wat moet je met al die geestelijke verzorging als je niet eens weet voor welke wereld je de mensen aan het verzorgen bent?

Kiezen voor een humanitaire maatschappij houdt in dat je niet met je armen over elkaar kunt blijven zitten wachten tot we door alle stank- en uitlaatgassen naar een BETERE wereld geholpen zijn.

Dat fabeltje dat we dan politiek bezig zijn, dat ken ik nou wel. En wat dan nog, je bent immers altijd politiek bezig. Niemand houdt schone handen in DEZE maatschappij.

kwade trouw van persbureau tas?

CASPER VOGEL

Als ik Libertijn met evenveel skepsis zou lezen als Frank Tas dat kennelijk met Mens en Wereld doet, zouden mij ook enige kritische geluiden tegenover het onanerend milieu (zie hetzelfde nummer) Libertijn gewenst lijken (wederom: Genesis 38). Maar wat een onzin. Hij doet net of wij het oneens zijn, teneinde enige kritische kanttekeningen te kunnen maken, à la „een ongelukkig gekozen kop“.

Ik vind de kop van Frank ook ongelukkig, maar daarom zeg ik het nog niet hardop waar hij bijstaat.

Terzake: als er in M&W over gewetensbezwaren geschreven wordt is het natuurlijk flauw om te zeggen, dat er nu in het HV belangstelling voor is ontstaan. Trouwens ook een beetje misleidend. Mens en Wereld is het HV niet, net zomin als Libertijn dat is. Het blad, in casu de redacteur, beslist zelf wat erin komt, daarbij in gouden letters voor ogen hebbend dat alles wat in het HV gebeurt nog niet meteen voor humanisten interessant is, zoals vele dingen buiten het HV dat wel kunnen zijn. De kritiek van Frank Tas komt denk ik hier op neer: waarom moet het HV nou met één mannetje op een hearing van de kamercommissie zitten, een mannetje dat bovendien beter geïnformeerd kon zijn. Aansluiting met gelijkgestemde geesten had de oppositie tegen de WGMD sterker gemaakt. En zeg niet dat het niet zo is, want ik stond er bij en ik keek er naar.

Waarom keek Frank dan niet langer dan zijn neus lang is? Het HV had een delegatie van drie man (Uitenbogaard, Aasman en ik) en daarmee sloeg het toch niet het slechtste figuur, te oordelen naar de reacties van de commissieleden. Woordvoerder Uitenbogaard voor slecht geïnformeerd uitmaken is een kwajongensstreek. Als er iemand in het HV met de problematiek op de hoogte is, is dat Uitenbogaard, die als raadsman ettelijke jongens door de mazen der WGMD heeft geholpen, en hun op die hinderlijke hindernissen heeft gewezen. Frank keek zijn ogen uit naar de acht man sterke delegatie van het Interkerkelijk Vredesberaad, maar hij keek misschien even niet toen er slechts een paar het woord voerden, die bovendien door de gehaide kamerleden fel werden aangevallen. Samengaan zou de oppositie wel gebundeld kunnen hebben, maar niet per se verbeterd. Trouwens een hearing is niet bedoeld om één man namens zoveel mogelijk mannetjes te laten praten, maar om de aard en de verscheidenheid van de oppositie te leren kennen. M.i. waren de argumenten van Uitenbogaard heel slim. Hij vroeg de huidige beroepsgrond te wijzigen in: „Hij die op grond van zijn godsdienstige of zedelijke overtuiging ernstige gewetensbezwaren heeft tegen de vervulling van militaire dienst kan daarvan worden vrijgesteld“. Frank schrijft gealarmeerd hoe het nou moet met de politieke bezwaren: „alsof die niet nauw met het geweten samenhangen!“ Is hij nu om een reactie verlegen of ziet hij werkelijk niet dat Uitenbogaards formulering daardoor JUIST ruimte biedt voor politieke bezwaren? Ik krijg trouwens ook een tik op m'n vingers, omdat ik over de „principiële“ jongens, die in de verdrukking raken omdat hun bezwaren niet binnen de omschrijving van de wet vallen, schrijf: „ze weigeren mee te doen aan de „grote leugen“, waartoe menig verzoeker zich laat verleiden“. Frank, snerend: „De heer Vogel begrijpt wel dat de jongens die zich zo fijn ethisch niet laat verleiden, daarmee alle bezwaren, waarvoor de schrijver eerst zoveel begrip toont, opzij moet zetten en dus in dienst moet“. De heer Vogel, getroffen: natuurlijk begrijp ik dat, en wijs ik juist op het lot dat die principiële door-douwers (zoals Ron Boot) wacht.

Maar het lijkt wel of Frank Tas de heer Vogel niet vertrouwt, gezien de boosaardige uitleg die hij bij herhaling aan diens woorden geeft. De heer Vogel geeft het maar verder op en denkt aan de woorden van zijn moeder: het is ook nooit goed of het deugt niet.

reactie

FRANK TAS

Het is jammer dat Casper Vogel de moed zo gauw opgeeft met de gedachte: het is ook nooit goed of het deugt niet. Uit Vogel's reactie blijkt een sfeer van: laten we ons nou niet zo druk maken, we zijn het helemaal met elkaar eens, maar we begrijpen elkaar alleen niet zo goed. Helaas, mijnheer Vogel, we zijn het niet eens. U krijgt van mij gelijk waar U wijst op de toch wel sterke vertegenwoordiging van het HV. Helaas functioneerde onze democratie op de avond van de Hearing weer eens niet zo goed. Door de grote belangstelling werden een 40-tal personen (waaronder ik) afgevoerd naar een ruimte waar we via een geluidsinstallatie zouden kunnen volgen wat er gezegd werd. Helaas viel de geluidsinstallatie uit en het duurde daarna ruim drie kwartier voor de suppoosten overtuigd waren dat mensen die belangstellend zijn ook wel kunnen stáán in de ruimte waar iets gebeurd.

Maar mijn kritiek over gebrek aan samenwerking komt niet alleen neer op een verwijt van tekort aan informatie bij het HV, hoewel dat uit een heleboel dingen blijkt, maar ook op het heel fundamentele feit, dat ALLE kerkelijke vredesbewegingen samen kunnen werken, maar dat het HV niet bereid is mee te doen. Waarom de commissieleden van het Interkerkelijk Vredesberaad feller aangevallen werden dan de vertegenwoordigers van het „Humanisme“ is duidelijk: zij pakten de huidige wetgeving inderdaad op de knelpunten aan.

Nog even de politieke bezwaren: bij de huidige wetgeving is een probleem of politieke bezwaren wel gewetensbezwaren zijn. Dit probleem wordt niet opgelost door in de wet weer over gewetensbezwaren (op grond van godsdienstige of zedelijke overtuiging) te spreken, maar alleen door het begrip gewetensbezwaren duidelijk te definiëren.

Jammer dat de heer Vogel niet ingaat op mijn opmerkingen over onjuistheden over vrijstelling door ontwikkelingshulp, welke hij ten beste heeft gegeven in Mens en Wereld.

Casper Vogel verwijt mij onwil zijn woorden te begrijpen. Waarschijnlijk door mijn slechte stijl begrijpt hij niet dat mijn kritiek wat fundamenteeler is dan alleen op ongelukkig gekozen koppen. Ik begrijp nu dat dit een hobby van de heer Vogel is. Misschien, mijnheer Vogel, kunnen we nog eens praten over gewetensbezwaren en repressieve tolerantie onder de vlag van onbegrip.

kontakt

Gerrit Pelkman

De week tevoren had ik hem al ontmoet en zijn vertrouwen gewonnen. Het was niet moeilijk om zijn vertrouwen te winnen; ik hoefde hem alleen maar au sérieux te nemen. Veel mensen hebben er behoefte aan om au sérieux genomen te worden, maar bij hem was die behoefte als het ware een smachten geworden.

Karel is iemand die eigenlijk te goed is voor deze wereld: Zijn verlangen naar liefde (vriendschap) en zijn bereidheid om die te geven zijn groter dan de meesten van zijn medemensen kunnen begrijpen en delen. De meeste mensen — geen vriendschap gewend — reageren met aversie tegen dat „doetje“, „moederskindje“: spottend, cynisch, agressief. En Karel — geen frustraties gewend — trok zich daarop terug in zijn eigen wereld van dromen en gedachten. En in zijn gemoed stuwden emoties van allerlei aard steeds verder op, tot bijna explosieve spanningen.

Hij dacht dat wij een gesprek voerden, die avond. Maar in het begin voerde hij een lange monoloog, die ik slechts zo af en toe onderbrak met opmerkingen van weinig betekenis of met zwijgen. Ik moest ook niets zeggen, ik kon niets zeggen; hij zou niet luisteren, of ik zou hem afleiden van zijn gedachten/woorden vloed en het gevaar zou bestaan, dat hij „dicht zou klappen“.

Ik wist hoe hij zich voelde; zelf had ik immers ook wel eens in zijn plaats gezeten. Hij leefde op dat moment in een roes, die nog wat warmer gekleurd was door een beetje bier. Zijn zintuigen werkten op minimum sterkte. Hij was niets dan de overdruk van gedachten en gevoelens die naar buiten stormden nu zijn mond een veiligheidsklep geworden was.

Het is niet belangrijk om hier te ver op de inhoud van zijn betoog in te gaan. Na de inleiding sprak hij over zijn geloof. Hij was in de laatste jaren tot de overtuiging gekomen dat God bestaat. Ik denk dat zijn geloof een broze schat was, die hij moeizaam veroverd had en nu krampachtig verdedigde. Hij was bang, dat ik hem zou uitlachen, zoals zoveel mensen hem erom uitlachten. Maar ik lachte hem niet uit, ook al kon ik hem niet steunen. Daarna werd hijzelf het middelpunt van zijn monoloog — en mijn aandeel minimaal. Een vloed van onzekerheden, machteloosheid, frustratiegevoelens, teleurstellingen kwam over mij heen. Moest ik hem nu letterlijk nemen, dan zou ik denken dat alle mensen hem bespotten, dat hij een totale mislukking was, tot niets in staat; dat hij twijfelde aan alles om zich heen en nog meer aan zichzelf — en daartoe reden had. Maar ik kon achter zijn wat klagende toon een meer oprechte verbaasde verontwaardiging horen, die soms ook werkelijk in zijn woorden naar buiten kwam. Verbazing over het feit, dat hij, die de wereld met zulke goede bedoelingen tegemoet treedt, spottend terug gewezen werd.

Ik verbaasde mij er een beetje over, dat ik zelf weinig door hem meegesleept werd; ik voelde in hoofdzaak academische belangstelling. Soms ergerde ik me een heel klein beetje: Man, lig niet zo godsgruwelijk te ouwehoeren. Maar daarom kon ik hem rustig laten praten, zonder zijn catharsis met eigen opwellingen te onderbreken. Ik wist hoe belangrijk dit voor hem was.

Met dit alles heb ik het gevoel, dat ik op deze avond werkelijk CONTACT met iemand heb gehad. Karel pro-

beerde niet te overtroeven met grapjes, kwinkslagen, sterke verhalen of intellectueel vernuft, om daarmee zijn ware ik voor de ander te verbergen. In zijn geschokt zelfrespekt heeft hij de moed opgebracht om zich te tonen zoals hij is (of liever: zoals hij zichzelf op die avond zag) en daarover letterlijk een oordeel te vragen.

Hij toonde een zachtmoedigheid, die veel mensen tot sarren (of erger uitnodigt). Immers, iemand die laat merken, dat hij zich niet wil of kan verdedigen is gemakkelijk te pakken te nemen, (vooral als je met zijn allen bent; dan boek je ook nog succes bij de rest van de club). En wie een slachtoffer maakt, kan denken dat hij de sterkste is. Ik denk dat Karel sterker is; niet sterker in de zin van „lichamelijk sterker“, of „meer gevat“, of meer populair, maar sterker in die zin, dat hij zijn eigen, zelfgekozen weg van goede wil blijft volgen, ondanks alles.

Misschien is Karel iemand die iets van het begrip „communicatie“ kan gaan begrijpen.

zomerkampen

De kommissie kampwerk van de stichting humanisties jongerensentrum verzorgt dit jaar vier kampen voor jongeren in de leeftijd van 10 t/m 15 jaar. Onze voorbereidingen zijn erop gericht om de kampen tot een echte kampgemeenschap te maken waarin leiding en deelnemers als gelijken met elkaar omgaan en waarin zoveel mogelijk ruimte geschapen wordt voor uiteenlopende initiatieven en wensen van iedereen. Naast echte vakantie-activiteiten als speurtochten, zwemmen, toneelspelen, zingen en lekker luieren, gaan ze ook proberen om samen over van alles te praten, om aandacht te hebben voor elkaar en voor zaken die belangrijk genoeg zijn om eens naar voren te brengen.

Overgenomen uit de folder Zomerkampen.

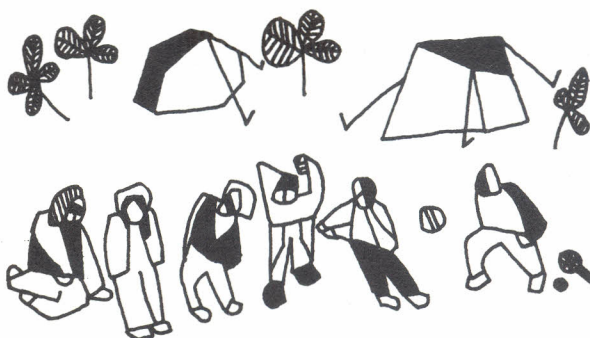
Inlichtingen:

kommissie kampwerk

stichting humanisties jongeren sentrum

postbus 2332

utrecht

schijnemancipatie

UIT DE HAVENLOODS VAN 12-2-1970 (huis aan huis weekblad te Rotterdam)

Marja Idzinga volgt stuurmansopleiding „GEEN ENKEL BEZWAAR MET STUURVROUWEN TE VAREN”

Op het ogenblik is er een groot tekort aan tweede-, derde-, vierde-, en leerling-stuurlieden op de koopvaardij. DAAROM (rood van schr.) heeft de Holland-Amerika lijn besloten in de toekomst ook stuurvrouwen op haar schepen toe te laten. Een tweede argument van de maatschappij is, dat er de afgelopen jaren nogal wat aanmeldingen bij de hogere zeevaartscholen zijn binnengekomen van vrouwelijke leerlingen die de stuurmansopleiding wilden volgen. De Holland-Amerika Lijn is van plan toekomstige stuurvrouwen eerst op haar passagiersschepen te plaatsen en later misschien ook op haar rij-op/rij-af containerschepen en lash-schepen.
einde citaat Havenloods.

Zonder blikken of blozen wordt het weer eens gezegd: „Als we niemand anders meer kunnen krijgen, dan is een vrouw ook wel goed”.

Welkom aan boord, Marja! Eerste stuurman zal je wel nooit worden, want er zijn nog wel mannen die dat willen. Ook kan je niet op alle boten terecht, want een stuurman moet op bepaalde schepen ook met een eind hout rond kunnen lopen om diefstal tegen te gaan. Je ziet er wel niet als een teer poppetje uit, maar ja, . . . je moet toch wel vrouw blijven hè?

Wat een enig beroep heb je gekozen.

Wanneer er in de toekomst een overschot of een z.g.n. overschot aan stuurlui ontstaat, wie denk je dat er dan het eerst aan wal staat? Juist, jij! Zeker als je getrouwd bent, hoor!

Op het eerste gezicht lijkt dit een lekker hapje voor dolle mina. Wie verder kijkt zal merken dat het niet alleen de vrouwen zijn die gediskrimineerd worden. Ook de gastarbeiders overkomt het zelfde (om over hun vrouwen nog maar niet te spreken). Willen er geen Nederlandse arbeiders voor een belachelijk laag loon in een fabriek in Brabant werken, dan laten we er wel een groep Joege-Slaven intrappen om hen er vervolgens weer uit te trappen, wanneer ze het niet meer nemen te worden uitgebuit. We zijn op de verkeerde weg, wanneer vrouwen, buitenlandse arbeiders en dienstweigerars werk gaan doen dat de Nederlandse mannen verdommen te doen. Op deze wijze krijgen we een schijn-emancipatie. Van bepaalde groepen. Het gaat om de emancipatie van alle arbeiders, van welk geslacht, leeftijd, opleiding of nationaliteit dan ook. Waarom worden er geen industrieën in die landen gevestigd waar onze gastarbeiders vandaan komen?

De aktiegroep Dolle Mina wil b.v. streven naar een situatie waarin vader en moeder elk een halve baan hebben en waarin ze beiden voor de kinderen kunnen zorgen.

Dat deze aktiegroep zich niet uitsluitend bezig houdt met het nafluiten van mannen, maar wel degelijk inziet, dat het om een algemeen maatschappijprobleem gaat, kunt U lezen in een uitgave van de aksiegroep Dolle Mina, waaruit het volgende is overgenomen.

In het ontwikkelde kapitalistische systeem namelijk maken onvermijdelijk monopolies de dienst uit. Monopolies kunnen alleen een deel van de markt veroveren door reclame waarbij ze de uniekheid van hun produkt, ook al is het in feite volkomen identiek aan dat van de concurrenten, er bij de consumenten moet instampen.

Daarom worden de produkten als verbeterd of apart aan-geprezen.

Wasmiddelen wedijveren dan ook in het aantal „witmakers”, radio's krijgen indruk-, uitduw-, doortrek-, en overhaalknoppen, blauwe, groene of rode superstereolichtjes, kleurentelevisie wordt geïntroduceerd. Terwijl de consument, en dat is vaak de huisvrouw, zo verleid wordt (en geen enkele wet verbiedt deze onzedelijke handeling) om zichzelf, haar huis en kinderen vol te propen met onnodige en onnodig dure dingen (de reclame kost miljarden welke kosten doorberekend worden in de prijzen), wonen de mensen in te kleine, te gehorige woningen of kunnen ze helemaal geen huis vinden, wordt openbaar vervoer steeds duurder in plaats van gratis, zijn de scholen overvol omdat er niet genoeg geld is en zo voort.

De ondernemingen maken uit waar de prioriteiten liggen, niet de mensen zelf. De aard van de reclame maakt dat deze konsumeerdrijf in stand gehouden of aangewakkerd wordt. Bovendien is ze gericht, konservatief, op het instandhouden van de heersende moraal. Want dan alleen vindt ze gehoor bij de grote massa van consumenten, ze zal dan ook steeds tegen de bevrijding van de vrouw ingaan.

Vechten tegen deze vormen van reclame heeft niet zo heel veel zin, omdat ze onlosmakelijk verbonden is met ons kapitalistische systeem. Het is dan ook uiteindelijk dit stelsel dat ook hier de gefikseerde man-vrouw-verhoudingen in stand houdt.

EP

-
- HJG-ER: Iemand die bereid is, een deel van zijn vrije tijd te besteden om zich het lot van de wereld aan te trekken.
 - HJG-ER: Iemand die wel bereid is om zich het lot van de wereld aan te trekken, maar dan moet dat wel in een gemakkelijke stoel gebeuren, en het liefst met een glas sherry.
 - MAKKELIJKE STOEL EN SHERRY: Zaken die ik op hoge prijs stel, maar ze verleiden zo gauw tot salon-idealisme.

zomaar een mening van iemand die er ook niet geveest is

HANS VAN WEELY

Naar aanleiding van het artikel van Ed Plieger „Een maatschappij zonder geld” in Libertijn no. 1 j.l., wil ik vooropstellen, dat ook ik van mening ben, dat ons huidige maatschappelijk bestel verre van ideaal te noemen is en we voortdurend zullen moeten blijven zoeken naar verbeteringen.

Zo eenvoudig echter als Ed Plieger het stelt zijn die alternatieven jammergenoeg niet te vinden.

In het eerste deel van zijn artikel behandelt hij het geld als hulpmiddel bij de ruil, als mogelijkheid dus om koopkracht uit te oefenen. Via het klassieke voorbeeld van de lucht borduurt hij verder op „het geld als uitvloeisel van schaarste”. Op dit punt al kan ik hem niet meer volgen, omdat hij naar mijn mening verschillende dingen door elkaar begint te halen.

Laat ik echter, alvorens verder te gaan, eerst enkele begrippen proberen te omschrijven, om te laten zien waar het in feite om gaat.

Er wordt in onze „kapitalistische maatschappij” geproduceerd en wel op particulier initiatief (waarbij ik even enkele uitzonderingen betreffende staatsbedrijven etc. buiten beschouwing wil laten). Voor dat produceren heeft de ondernemer produktiemiddelen nodig (grond, arbeid, kapitaalgoederen als machines, en technische kennis), die, vanuit welk maatschappelijk systeem we het ook zullen bekijken, in beperkte mate beschikbaar zijn. Deze schaarste van door de producent aan te wenden produktiemiddelen houdt dus in: het maken van een keuze wat betreft het wat, hoe en voor wie er voortgebracht zal worden. Als elk goed in onbeperkte mate kon worden geproduceerd, of als de menselijke behoeften geheel en al bevredigd waren, zou het er niet toe doen of er van een bepaald goed teveel werd voortgebracht.

In dit verband zie ik dan ook niet wat Ed Plieger bedoelt met schaarste is kunstmatig en wordt kunstmatig in stand gehouden. En hoe hij dan terecht komt bij een totaal ander begrip als dat van de overproductie is me evenmin duidelijk. Wat voor een belang zou de producent er immers bij hebben om een voortdurende overproductie (ik neem aan dat Ed Plieger dat bedoelt) te handhaven?

Maar goed, voor de bijdrage van de produktiefactoren aan het produktieproces wordt een „beloning” toegekend, die dus de waarde uitdrukt, die deze bijdrage voor het gehele proces heeft gehad. Nou is het een feit, dat het met die toegekende beloning wat betreft de arbeid nog steeds behoorlijk scheef zit. Er zal gestreefd moeten worden, en dat gebeurt nog veel te weinig, naar een betere inkomensnivellering, naar een rechtvaardigere beloning van de faktor arbeid.

Maar ik zie niet in hoe, om ons verder te beperken tot die arbeid, er niet altijd een zeker verschil zal blijven bestaan in beloning, iets wat we toch ook in Rusland bijvoorbeeld kunnen konstateren. De ene soort arbeid levert nu eenmaal een meer waardevolle bijdrage tot de produktie dan de andere (neem hierbij alleen maar het verschil in menselijke capaciteit), of denk aan het klassieke onderscheid tussen werk met een witte boord of de blauwe kiel. En dat alles moet toch op de een of andere manier in een extra beloning tot uitdrukking worden gebracht.

Bovendien is het een menselijke eigenschap, en daar komen we niet onderuit, omdat we ons anders te ver van de realiteit zouden gaan verwijderen, dat ieder van ons meer wil bereiken dan zijn buurman (de goede uitzonderingen daargelaten), en dat we dat „meer bereikt hebben” verdomd graag uitgedrukt zien in een betere beloning. Het maakt naar mijn mening niets uit of we wat dat betreft de mens in Europa of in Cuba bijvoorbeeld onder de loep nemen.

Zo zie ik ook niet in hoe behoeften buiten het loon om bevredigd zouden kunnen worden, welk systeem van produceren we ook bekijken; en hoe we in plaats van naar koopkrachtige vraag „naar behoefte” zouden kunnen produceren. Zoals Ed Plieger dat stelt is het theoretisch misschien geen punt, maar we hebben met de praktijk te maken en met mensen en hun „drang naar geld”. Hoe zou namelijk op een andere manier gemeten moeten worden, dat ik meer behoefte aan een goed heb dan mijn buurman zonder dat ik mijn koopkracht in geld of een ander „hulpmiddel” tot uitdrukking kan brengen. Toegegeven, in de huidige maatschappelijke structuur impliceert veel bieden voor een bepaald goed niet automatisch, dat die biedende persoon er dan ook wel meer dan anderen behoefte aan zal hebben. Voor iemand met een inkomen van f 50.000,— per jaar is f 1,— nu eenmaal niet hetzelfde als voor iemand, die f 9.000,— verdient.

We hebben echter te maken met het fundamentele economische probleem, dat interpersonele nutsvergelijking, dus vergelijking van behoeften tussen personen onderling, niet mogelijk is zonder dat we er een hulpmiddel bij gebruiken, en waarom zouden we dat hulpmiddel geen geld mogen blijven noemen? Geld dus met een waarde, die we er zelf door een „afpraak” aan gegeven hebben.

Om op Cuba terug te komen: Veel van wat de revolutie daar dacht te realiseren is de mist in gegaan, omdat er juist vaak naar mijn mening was vergeten, dat we met mensen te doen hebben, die zich wel de nodige opofferingen in dienst van de revolutie willen getroosten met het vooruitzicht op een betere maatschappij, maar die, als deze omwenteling is gerealiseerd toch weer die menselijke eigenschappen naar boven zien komen van ik een beetje meer dan jij.

Ook zien we in Rusland bovendien een steeds meer lonken naar het westen wat betreft produktiemethoden, reclame, mode etc., omdat het in de praktijk meestal onmogelijk is gebleken om alle behoeftebevrediging van bovenaf door planbureaus te laten regelen. Men gaat zich ook daar steeds duidelijker richten op de consumentensouvereiniteit, dus op wat de consument uiteindelijk wenst. En dit dan weer uitgedrukt in koopkracht = geld.

De ongetwijfeld fantastische resultaten, die er zowel in Rusland als in Cuba bereikt zijn moeten ons echter niet verleiden tot een te eenzijdig opstellen. Veeleer zullen we er in het westen, waar alles heel anders gegroeid is in de loop van eeuwen, naar moeten streven de rotte plekken (die er nog talrijk zijn, ik noemde er in het bovenstaande terloops enkele) uit te snijden. Meer staatsbedrijven dus, meer staatsbezit van de produktiefactoren grond en kapitaal etc.

vervolg op blz. 14

vervolg van blz. 13

Maar toch zullen we uiteindelijk terechtkomen bij een synthese tussen twee uiterste systemen. Geld alleen is niet de pest van alles. Ook in een geldloze maatschappij zal niet alles opgelost worden wat betreft inkomstenverdeling, produceren naar behoefte etc., omdat we mensen blijven en niets menselijks ons vreemd is, onder welk systeem we ook leven.

Laat ik eindigen met een citaat:

„DE WERELD ZAL ALTIJD DOOR EIGENBELANG GEREGERD WORDEN. LATEN WE NIET PROBEREN DAAR EEN EIND AAN TE MAKEN; WE MOETEN ALLEEN PROBEREN HET EGOISME VAN SCHOBBEJAKKEN IETS MEER OP DAT VAN FATSOENLIJKE MENSEN TE LATEN LIJKEN”.

SAMUEL BUTLER

STOF

STOF LIGT
OVERAL ...
MEN VEEGT
HET AF,
NEEMT HET
OP ...
WATER-STOF
ONTPLOFT,
ONTSTOFT
ECHTER
SNEL ...
STOF-FELIJK
OVER-SCHOT ...

p.c.

BLANCO

IK ZIE
BLANCO PAPIER
VOOR ME,
MAAGDELIJK
WIT ...
IK WIL
EEN MUUR
VERBREKEN,
MAAR HET IS
MOEILIK
OM ALLES
EENVOUDIG
TE ZEGGEN
MAAR HET
MOET ...

p.c.

GETTO

GEVANGENE
IN VRIJHEID
WAANZIN ...
WÉRKELOOS
TOEZIEN OP
RIJKDOM VAN
ANDEREN ...
ECHTER:
NIET LANG MEER
WE'RE FIGHTING
BACK ...!!!

p.c.

BEWEGEN

PLANTEN EN
BLOEMEN
BEWEGEN ALLEEN
EN BEVEN
ALS JE
ERTEGEN
BLAAST EN
TOCH IS ER
VOLOP LEVEN
IN AANWEZIG ...

p.c.

Bundel van P.C. verkrijgbaar bij
L. A. Schuurmans, Willemstr. 47
Den Haag.
giro nr. 1687865 à f 1,50.

Libertijn wordt in geheel Nederland gelezen. Sommige lezers van dit Humanistische blad voor jonge mensen reageren met ingezonden stukken op artikelen, die in dit blad worden opgenomen. Dit is één vorm van kommunikaatsie; echter alleen voor mensen die de tijd hebben om hun reacties op schrift te stellen.

De redaktie meent dat daarnaast ook nog andere middelen zijn om de kommunikaatsie (het contact) tussen de vaste, toevallige en zeldzame lezers van Libertijn te bevorderen. Vandaar dat hieronder de eerste zogenaamde kontaktadvertenties verschijnen. Voorlopig zullen deze advertenties gratis worden opgenomen. Het leek ons n.l. goed, dat ter uitbreiding van de partnerkeuze men hier geen beperkende maatregelen aan mag stellen. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat niet het hele blad komt vol te staan met onderstaande advertenties, maar dat is een ongegronde vrees dunkt ons.

Behalve kontaktadvertenties kunnen ook andere advertenties of ingezonden mededelingen worden geplaatst. Hierbij wordt gedacht aan zaken zoals het verkrijgen van woonruimte, dokumentatiemateriaal over een bepaald onderwerp een lift naar het buitenland enz.

Mochten er dus mensen zijn (abonnees en niet-abonnees) die een advertentie willen plaatsen, dan dienen zij dit zo spoedig mogelijk door te geven aan de redaktie van dit blad. Er dient hieraan toegevoegd te worden dat tussen opgave en verschijnen van de advertenties soms een grote spanne tijds (of is het: een spannende tijd?) kan liggen.

DE REDAKTIE

Lieftallige jongeman zoekt ludieke kennismaking met blond meisje (niet langer dan 1.65 cm) ter verbreding van zijn en haar kontakten. Brieven (bijv. met foto, echter o.e.r.!) onder nr. 1 aan de redaktie van dit blad.
N.B. De liefallige jongeman is begin twintig.

Meisje (Twen) uit het Westen des lands zoekt een korrespondentievriendin. Brieven, vermeldende bijv. interesses enz. onder nr. 2 aan de redaktie van dit blad.

Liefhebber van:

- V.N., Nieuwe Linie, Sekstant en V.P.R.O.
 - Moderne literatuur en Politiek.
 - Maxi en Mini-mode (mits tesamen gedragen)
 - Films (geëngageerd, maar Eddie Constantine is ook wel eens leuk) en Jazz- en Popmuziek.
- zoekt serieuze kennismaking met „Liefhebster” van bovenstaande en andere zaken teneinde samen „Alles” te beminnen. Leeftijd onbelangrijk. Brieven (getikt of geschreven, mits leesbaar) onder nr. 3 aan de redaktie van dit blad.

Lieve Humanisjes,

Tekstschrijvers, muziek-creatievelingen, zangers, zangeressen en andere muziekbepelenden of anderszins be-
gaafden GEVRAAGD.

VOOR EEN HIPPE HUMANISTISCHE POP OP
ANDERE GROEP ! ! ! ! ! ! ! ! ! !

Hebben jullie ook de indruk, dat je je humanistische
ideeën, voorzover je ze hebt en ze gebaseerd zijn op de
HUMANITEIT (weet je wel), niet via de bestaande kana-
len kunt uitdragen NOU WIJ OOK.

Daarom dachten wij . . . waarom maken wij geen muziek-
groepje, die via fijne tekstjes op de eerste plaats van de
hitparade overal ter land ter zee en in de lucht de meest
vergaande mentaliteitsbeïnvloeding gaat toepassen, die
een humanist ooit voor mogelijk heeft gehouden

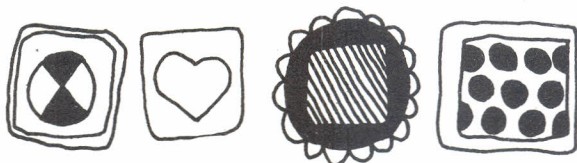
EN HET IS MOGELIJK !

Maar dan als jullie mee willen doen.

AKT (U) SENSIBEL

Aanmeldingen via het H.J.S. (Humanisties Jongeren
Sentrum), Postbus 114 Utrecht worden met de grootst
mogelijke discretie behandeld.

GEHEIMHOUDING VERZEKERD.

VRIEND: Iemand van wie ik een tientje leen, en dan
vergeet het terug te geven.

DAAR MOET JE MEE LEREN LEVEN: De wijste dood-
doener die ik ken. Wordt het meest gebruikt door psychia-
ters en humanisten. Betekent ongeveer: „Denk maar niet,
dat je ooit uit de misère komt”.

HJG: Sturm und Drank.